

O. B. MIDLING

ETABLERT 1866

ALT I ELEKTRISK UTSTYR OG APPARATER - KJØKKENUTSTYR

FORRETNINGEN TELEFON NO. 1373 - ODD B. MIDLING PRIVAT NO. 1541

BANKFORBINDELSE: DEN NORSKE CREDITBANK

Emne 43.

MANDAL, den 18. februar 1954

Til
Norsk Etnologisk Granskning,

Bygdøy / Oslo.

Deres brev av 17.ds.v/ dr.philos.Lily Aall.
Voltakors.

Jeg har med interesse lest Deres brev av 17.ds. og skal jeg få gi følgende opplysninger ang.Voltakorset.

Korset besto av en koberplate og en sinkplate -like store, med filt eller plysjlignende stoff imellem metallene. I noen tilfeller var sinkplaten byttet ut med en blyplate i samme form. Der var mange fasonger på korsene, en av de vanligste var den jeg har skissert nedenfor. Voltakorset ble båret om halsen i en snor, men det hang vel så ofte på ryggen som på brystet - alt etter hvor "ondet" satt. Det kunne og bli bundet andre steder på kroppen hvor en hadde smerter..I den tid korsene ble brukt var det fortrinnsvis mot gikt og ellers sykdommer som vi idag har masser av forskj. betegnelser på - men som den gang het gikt allesammen.

Det jeg her opplyser er noe min mor har fortalt meg - min far der hadde laget endel Voltakors, døde i 1945.

Korsene ble fra tid til annen lagt i eddik (oppløsning eller ren eddik - vet hun ikke). Kobberen oksyderte da fort, eiret eller irret som vi kaller det - og dermed var korset ferdig til bruk. Min oldefar, senere min bestefar laget mange slike kors, de var vanlige dengang, min far der nå ville vært 70 år laget endel i sin ungdom. Senere bare en enkelt gang når der var folk som bestilte slike. Hva korsene kostet har jeg ikke anelse om, det har sikkert ikke vært mere enn ca. kr. 1,-.

Angående kjennskap til bruken av korsene så vet jeg ikke særlig om dette, men der var iallfall en tradisjon om bruken av korsene.

Min mor fortalte at hennes tante, Regine Willumsen, alltid gikk med Voltakors - og at hun var følt syk i den tid det måtte ligge i eddik - og kroppen hennes dermed måtte unnvære korset. Denne Regine Willumsen ville idag ha vært mellom 95 og 100 år.

Man trodde at metallene ble gnidd av filten eller mellelegget slik at det oppsto et magnetisk felt og at dette igjen var en sikker helbreder av mange sykdommer.

Idag har vi ennå salg av lignende ting, giktiske mennesker kommer hit og får en innleggssåle av kobber og en av sink eller bly.

Disse blir lagt i skoene, omtrent som De selv ville legge i en korksåle. Gnidningen strømpen forårsaker mot metallet menes å ha helbredende virkning mot gikt- i form av magnetiske felter.

Kanskje har De hørt tale om "mannen med ønskevisten" som finner vannårer - en del slike blir oppsøkt av forkrøblede giktspasienter hernede. "Ønskevisten" kommer så og leter etter vannårer under huset - disse kan han merke i fra 2,3 eller 4 etg. Viser det seg

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

14614

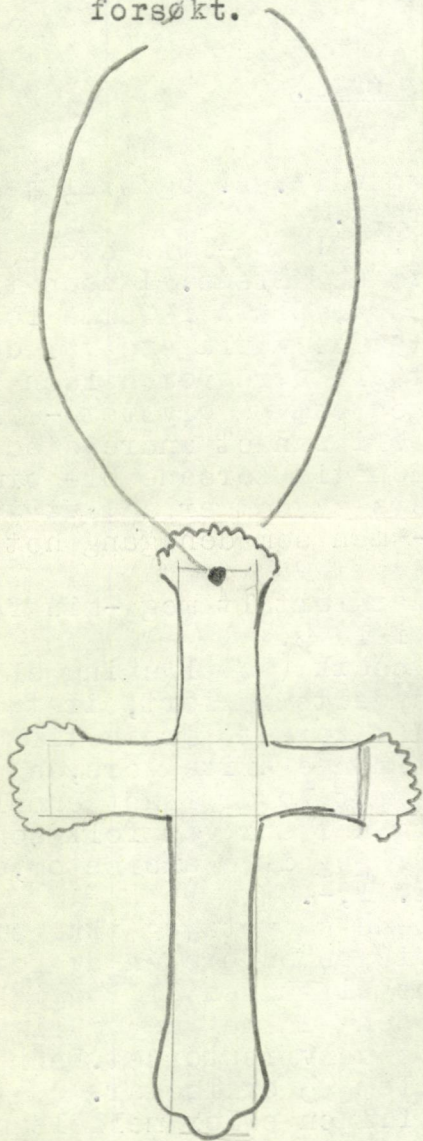
Vend -

så at han merker vännärer som går under sovesteder så blir enten sengene flyttet eller hele området under sengen blir beslått med bly. Tykkelsen av dette blylag bestemmes etter kvistens utslag. Ofte blir platene opptil 3 a 4 mm. tykke.

En mann der driver meget med dette er en av Kristiansands mest kjendte bokhandlere - Haugland.

Jeg har tatt med disse to siste eksempler, fordi at disse må kunne antas å være Voltakorsets avløsere.

Om Voltakorset, skosålene eller blyplaten under senga har noen hjelpende virkning kjenner jeg ikke til, men får jeg engang "gikt" og ikke kan bli god med legers hjelp - da blir de nevnte midler forsøkt.

Vennlig hilsen

Oddo Trindling

14614

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING